

Sygn. akt IV CZ 109/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z urzędu

przy uczestnictwie E. O., J. O. i J. S.

o ustanowienie opiekuna dla całkowicie ubezwłasnowolnionej B. W.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 lutego 2015 r.,

zażalenia uczestników postępowania E. O. i J. O.

na postanowienie Sądu Okręgowego w B.

z dnia 4 września 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2014 r. wydanym w postępowaniu wszczętym z urzędu Sąd Rejonowy ustanowił opiekuna dla całkowicie ubezwłasnowolnionej (na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 20 listopada 2012 r.) B. W. w osobie jej ciotki J. S. Sąd pierwszej instancji wskazał, że w odróżnieniu od pozostałych kandydatów na opiekunów – uczestników postępowania J. i E. małżonków O., J. S. jest najbliższą żyjącą krewną B. W. sprawującą nad nią od 2011 roku faktyczną pieczę i wspólnie z nią zamieszkującą. Po wydaniu tego postanowienia J. S. złożyła przyrzeczenie i otrzymała zaświadczenie o ustanowieniu jej opiekunem. Uczestnicy postępowania J. i E. O. złożyli wniosek o doręczenie im postanowienia z dnia 6 lutego 2014 r. z uzasadnieniem. W toku postępowania międzyinstancyjnego J. S. zmarła w dniu 22 lutego 2014 roku. Uczestnicy postępowania J. i E. O. wnieśli apelację od postanowienia Sądu Rejonowego, w której domagali się zmiany zaskarżonego orzeczenia przez ustanowienie ich opiekunami prawnymi B. W.

Postanowieniem z dnia 4 września 2014 r. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, wskazując, że z uwagi na śmierć J. S. konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości pozwalającego na ponowne ustalenie i rozważenie zmienionej sytuacji życiowej ubezwłasnowolnionej B. W. przebywającej aktualnie u jej kuzyna A. S. A. S. przejął po śmierci J. S. faktyczną pieczę nad ubezwłasnowolnioną i złożył wniosek o ustanowienie go jej opiekunem prawnym.

W zażaleniu na powyższe postanowienie uczestnicy postępowania E. O. i J. O. zarzucili naruszenie przepisów postępowania tj. art. 386 § 4 w związku z art. 510 § 1 i 2 k.p.c. i wnieśli o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W świetle art. 394¹ § 1¹ k.p.c. obowiązującego od dnia 3 maja 2012 r. na podstawie ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381), w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji

i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie jest środkiem prawnym umożliwiającym zakwestionowanie prawidłowości orzeczenia kasatoryjnego Sądu pierwszej instancji, stąd ocenie Sądu Najwyższego może być poddany jedynie ewentualny błąd tego Sądu przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej podstawie orzeczenia uchylającego. Ustawowe przesłanki wydania takiego orzeczenia zostały w art. 386 § 4 k.p.c. określone wąsko, stąd w przypadku wniesienia zażalenia kognicja Sądu Najwyższego ogranicza się do skontrolowania, czy istotnie doszło do nierozpoznania istoty sprawy lub też czy faktycznie wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Przepisy te należy, zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c., stosować odpowiednio w postępowaniu nieprocesowym. Z punktu widzenia roli sądu opiekuńczego oraz charakteru wszczynanego z urzędu postępowania o ustanowienie opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej zaskarżone postanowienie jest zgodne ze wskazanymi wyżej regulacjami. Wskutek śmierci J. S. konieczne jest przeprowadzenie na nowo postępowania dowodowego w całości dotyczącego zarówno aktualnej sytuacji życiowej B. W., jak i kandydatów na jej opiekuna prawnego zgodnie z zasadą jak najpełniejszego poszanowania praw i interesów osoby ubezwłasnowolnionej oraz wyboru najlepszej kandydatury, zwłaszcza w sytuacji złożenia przez najbliższego krewnego ubezwłasnowolnionej A. S. wniosku o ustanowienie go opiekunem prawnym B. W. W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.